

РЕШЕНИЕ

№ 11450

гр. София, 23.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 42 състав, в публично заседание на 26.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калин Куманов

при участието на секретаря Росица Б Стоева, като разгледа дело номер **5582** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) и чл.87 във вр.с чл.75, ал.1, т.2 във вр.с ал.1, т.4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на Мосавитороги С. А. С. М., гражданин на И., роден на 27.07.1978 г., ЛНЧ: [ЕГН], против Решение № 3289/07.05.2025 г., издадено от Председателя на ДАБ при МС, с което на оспорващия е отказано предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут.

С жалбата се иска отмяна на решението като незаконосъобразно, немотивирано, постановено в съществено противоречие с административно-производствените правила, материалния закон, както и целите на закона. Подателят ѝ счита, че за него са налице предпоставките за предоставяне на статут. В с.з. жалбоподателят се явява лично и с пълномощника си адв.И., която поддържа жалбата, моли за отмяна на решението и за връщане преписката на административния орган за ново произнасяне.

Жалбоподателят се присъединява към казаното от процесуалния му представител.

Ответникът – Председателят на ДАБ, в с.з. чрез юк.Х. оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена. Счита, че не са налице предпоставките на чл.8 и чл.9 ЗУБ.

Административен съд - София град, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано с молба за предоставяне на международна закрила вх.№ ПМЗ-ВР-813/13.12.2024 г. на РПЦ-С. от Мосавитороги С. А. С. М., гражданин на И., [дата на раждане] в [населено място], И., етническа принадлежност – персиец,

вероизповедание – мюсюлманин – шиит, семейно положение – женен, ЛНЧ [ЕГН]. Самоличността е установена въз основа на представен национален паспорт сер.У № 97701915, издаден от И. на 08.05.2024 г.

Чужденецът е получил копие от Указания за правата и задълженията на чужденците, подали молба за закрила в Република България, включваща пояснения относно производството за предоставяне на международна закрила; относно последваща молба за международна закрила; относно връчване на решенията. Съставена е Евродак дактилоскопна карта с реф.№: [банкова сметка] и е генериран ЛНЧ: [ЕГН].

В хода на административното производство с молителя е проведено интервю, обективизирано в Протокол рег.№ УП-17343/30.01.2025 г. По време на интервюто Мосавитороги С. А. С. М. посочва, че е пристигнал в България легално чрез самолетен полет и с туристическа виза. Преди да пристигне в България, е живял в И., Турция и А.. Твърди, че през 2009г. е бил арестуван в И., поради своето участие в протестите по повод президентските избори. В ареста е бил бит с камшик, но след това освободен, защото е обещал да не се занимава повече с политика. Дело срещу него не е било завеждано. Животът си в периода 2009-2020 г. иранският гражданин е описал като спокоен, но му е било казано, че не трябва да се занимава с политика. Работил е като строителен инженер и треньор, а и също така има семейство, което не е преследвано или насилвано. През 2020 г. активно участва в протести в страната, но не е бил задържан или преследван. Посочва, че преди около 4 години е напуснал И. легално и се е преместил в Турция, където е имал свой ресторант, в който организирил събирания на хора, които са участвали в протестите в И. през 2009 г., поради което е получил заплаха от властите на И.. Мосавитроги М. изрично пояснява, че не е заминал за Турция, защото е бил преследван, а защото е искал да започне свой бизнес. Посочва, че също така в този период му е образувано дело, с което е призован да се върне в И.. Тъй като не е искал да се връща там, заминава за А., където работи като треньор по борба за около 1 година, както и участва на световното първенство по борба в А.. По време на първенството си изважда туристическа виза за България, а след световното първенство службите на И. разбират, че той се намира в А.. Докато е в България, се е свързал със свои познати в А., които го предупредили да не се връща в И.. През последните четири години е редовен член в политическо движение "Движение за национален фронт", лидерът на което е бил задържан и убит наскоро. Това не е политическа партия, а движение, което се бори за разделяне на политиката от религията. И. гражданин е заявил, че е мюсюлманин-шиит по рождение, но зороастриец по убеждение и е обяснил, че в И. религията не може да се избира свободно и поради тази причина във всички свои официални документи посочва, че е шиит. По време на своя престой в А. и Турция е имало образувано производство срещу него, доказателство за което може да бъде получено само чрез достъп до ирански сайт, който може да бъде достъпен само на територията на страната. И. гражданин твърди, че има pdf файл на призовката и може да помоли жена си да я изпрати като доказателство.

Във връзка с образуваното производство е изискано и становище на ДАНС, в отговор на което е постъпило писмо от 13.12.2024 г., в което е посочено, че ДАНС не възразява на жалбоподателя да бъде предоставена закрила, в случай че отговаря на изискванията и условията по ЗУБ.

В хода на административното производство е приета Справка вх.№ МД-02-95/12.02.2024 г., която е обсъдена от административния орган в издадения от него акт.

По подадената молба за закрила е изготвено Становище рег.№ УП17343/11.04.2025 г. от главен експерт в отдел ПМЗ-"Военна рампа" в РПЦ-С., с което след преценка на доказателствата по административната преписка е предложено на чужденеца да се откаже предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут.

При тази фактическа обстановка е постановено обжалваното решение, с което е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут поради липса на материалноправните основания за това. Решаващият орган е приел, че общата обстановка в И. по отношение сигурността в страната сама по себе си не дава основание за страх от преследване по смисъла на причините, изброени в чл.8, ал.1 ЗУБ. Изложените мотиви и факти по време на интервюто също не представляват основания за получаване на статут на бежанец. Причините за напускане на страната по произход са от личен и семеен характер, спрямо молителя няма осъществено преследване от държавни субекти. В административното производство не са установени факти, които да обуславят необходимостта от предоставяне на молителката на бежански статут. Анализът на фактическите обстоятелства, както и от изявленията на чужденеца по време на проведеното интервю налага извода, че в конкретния случай не става въпрос за лице, нуждаещо се от международна закрила. Органът е приел, че не са налице и предпоставките за представяне на хуманитарен статут, тъй като лицето не е било принудено да напусне страната си поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, нито като изтезание, нечовешко или унижително отнасяне. Административният орган е приел, че в случая спрямо него не е налице заплаха поради ситуация на безогледно насилие в държавата му по произход.

В хода на съдебното производство се представиха от ответника: справка за държавата И. относно общото положение в страната, актуалната политическа и икономическа обстановка, издадена от дирекция "Международна дейност" при ДАБ.

С протоколно определение от 06.03.2025 г. Съдът разпореди да се уведоми Представителят на ВКБООН в Република България за страните и предмета на делото; за постановеното Решение от 16.06.2024 г. на СЕС по дело С-563/22 г.; за възможността да се запознае с настоящото дело и да изрази становище. Т. не беше представено.

При така установеното по фактите, Съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е допустима като подадена в срок от надлежно лице и при наличието на правен интерес от оспорване на акта.

Съдът намира, че решението е издадено от компетентен орган по смисъла на ЗУБ – Председателя на ДАБ. При издаването на акта е спазена предвидената в закона писмена форма, изложени са мотиви от фактическа и правна страна. Не се констатират съществени нарушения на административнопроизводствените правила и на материалния закон. В процедурата не са нарушени чл.75, ал.2, изр.1 ЗУБ, както и материалноправната разпоредба на чл.9, ал.1, т.3 ЗУБ.

Съгласно чл.1а, ал.2 ЗУБ международната закрила включва предоставянето на статут на бежанец или на хуманитарен статут. Чл.8, ал.1 от закона определя предпоставките, при наличието на които може и следва да се предостави статут на бежанец, а именно - Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Предпоставките включват: основателни опасения от преследване въз основа на някои от признаците – раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група; въз основа на това да се намира извън държавата си по произход и най-накрая да не може или да не желае да се ползва от закрилата на държавата по произход.

Разпоредбата на чл.9 ЗУБ определя предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, а именно "Хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за

предоставяне на статут на бежанец" и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция, или 2. изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, или 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

Понятието "преследване" по смисъла на чл.8, ал.4 и ал.5, дефинирано като нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повтораемост, като съгласно ал.5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, което би довело до извършване на деяния по чл.12, ал.1, т.1-3. За да може да се квалифицират като преследване по смисъла на чл.8 ЗУБ, събитията, които са претърпени или представляват заплаха, трябва да: - са достатъчно тежки, според тяхното естество или повторение, или да представляват сериозно посегателство на правата на човека, например живота, свободата или физическата цялост, или след преглед на всички елементи в досието се установи, че те очевидно не позволяват на лицето, което ги е претърпяло, да продължи да живее в страната по произход, и - се основават на една от причините за преследване по чл.8 раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политически убеждения. Мосавитори С. А. С. М. изтъква опасения от преследване в И. по релевантните за признаване на статут на бежанец причини. Първо, не заявява да е застрашен в тази страна поради своята раса, което понятие включва по-специално съображения за цвят на кожата, произход или принадлежност към етническа група. В казуса на оспорвания няма данни за негова принадлежност към малцинствена група, която да е подложена в И. на дискриминация по признака раса. Второ, при оценяване мотивите за преследване, религия означава теистични, нетеистични или атеистични убеждения, индивидуално или колективно участие или въздържане от участие в частни или публични богослужения, други религиозни актове или изразяване на религиозни убеждения, форми на лично или обществено поведение, основавани на религиозни вярвания или са наложени от тези вярвания. Преследването по причини на религия може да се изрази в забрана за принадлежност към религиозна общност, за богослужение, за вероучение и други сериозни дискриминационни мерки. Молителят навежда твърдения, относими към преследване поради религиозни убеждения в своето интервю пред органа, но не предоставя доказателства, че му е било забранено да изповядва своята религия – зороастризм, или че е бил преследван и задържан за това. Нещо повече, както в справка на ДАБ, така и в справка на "Център за правна помощ – глас в България", зороастризмът не е посочен като една от религиите, към които властта насочва своя репресивен апарат. На база тези факти не може да се направи категорично заключение, че молителят е бил или ще бъде преследван поради своите религиозни виждания.

Трето, понятието националност не се ограничава до гражданство, а обхваща по-специално принадлежност към група, която е обособена чрез култура, етническа и езикова идентичност, общия си географски или политически произход или чрез връзката си с населението на друга държава. Така и по § 74 от Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец на Службата на ВКБООН, националност в бежански контекст не е равнозначно непременно на гражданство, може да се отнася до принадлежност към етническа или езикова група, както и да се припокрива с понятието раса. Жалбоподателят признава, че не е преследван заради етническата си принадлежност. Нито на лично, нито на общо основание може да се счита

застрашен в държавата си на произход от преследване за това, че е ирански гражданин с персийски произход.

Четвърто, при оценка мотивите за преследване поради принадлежност към определена социална група, съществуването на такава ще е налице, ако членовете ѝ споделят вродена характеристика или обща история, която не подлежи на изменение, или споделят характеристика или вярване, до такава степен съществени за тяхната идентичност или съзнанието им, че не следва да се иска от лицето да се откаже от тях, и групата е с обособена идентичност в съответната държава, защото е разглеждана като различна от заобикалящото я общество. По делото няма нито данни, нито доказателства за това Мосавитороги С. А. С. М. да е участвал в определена социална група или да се опасява от преследване поради подобна принадлежност.

Пето, понятието политическо мнение в бежански контекст обхваща по-специално мнение, идеи или убеждения, свързани с потенциални субекти на преследване, както и техните политики и методи, независимо дали мнението, идеите или убежденията са били изразени с действия на молителя. Жалбоподателят заявява да е член на политическо движение "Движение за национален фронт", което самият той не определя като партия. Доказателство за това е предоставеният документ от "Националния фронт на И.", а и екранни снимки с клипове в YouTube, в който участва жалбоподателят. Прави впечатление обаче, че в интервюто си пред ДАБ жалбоподателят не доказва своето участие, като се оправдава с факта, че организацията няма членски карти или книги с участниците, а всичко се случва по мейл. Посочва както в интервюто, така и в с.з, че е бил в затвора след участие в протестите през 2009 г., както и че му е издадена присъда в последните две години, която после той определя като призовка. Относно наказанието лишаване от свобода, което му е било наложено през 2009 г. жалбоподателят не предоставя доказателства освен своите собствени показания, които се различават в двата случая. В интервюто се споменава са нанесени удари с камшик, докато в с.з. версията му е различна и включва обиски през нощта, заплахи за живота му и изтезание чрез завързване с главата надолу. Очертава се извод, че молителят е съставил бежанска история, като е изградил недостоверна дисидентска дейност, базирайки я на общоизвестна информация за И. и включвайки в нея лица с критично мнение относно страната с цел по-голяма достоверност.

Относно призовката, която му е връчена през 2024 г., жалбоподателят предоставя pdf файл със съдържанието на същата. От изключително значение е да се посочи, че призовката като акт на съда не е равнозначна на присъда, тъй като първата не включва окончателната воля на съдебния орган и следователно от нейното съдържание не може да се направи обективно мотивирано заключение, че наказателното преследване ще приключи с осъдителна присъда или за обвиняемия. С оглед на гореизложеното уведомлението не следва да бъде кредитирано, тъй като жалбоподателят я използва с цел да улесни възможността да придобие закрила на всяка цена, подсилвайки по този начин бежанската си история. Съдът намира, че и различните версии на своето пребиваване в затвора водят до дискредитиране на тезата на жалбоподателя, защото в интервюто не е споменал ключови детайли, които е изтъкнал чак след поставения отказ от ДАБ. Съдът намира, че тези различия са се формирали единствено, за да се подсилят бежанската версия на жалбоподателя с цел да убеди Съда, че статут на бежанец му е нужен.

Жалбоподателят също така е посочил, че по време на своя престой в Турция и А. е бил посещаван от представители на режима в И., като за целта е предоставил снимков материал от световното първенство по борба през 2024 г. Снимките изглеждат достоверни и на тях чужденецът се вижда ясно. Това обаче не може да убеди Съда, че посещение от представители тайните служби на И. са били на тези събития, както и че са заплашвали жалбоподателя. Твърдението му, че същите са го намерили и в България, като отново са го заплашвали, остана недоказано по никакъв начин.

Във връзка с така посоченото и във връзка със събраните по делото доказателства, включително изнесената лична история на жалбоподателя при направеното с него интервю, Съдът намира, че административният орган законосъобразно е достигнал до извода за липса на предпоставките за

предоставянето на статут на бежанец.

Не са налице материалноправните предпоставки по чл.8, ал.1 ЗУБ за предоставяне статут на бежанец на жалбоподателя, тъй като изнесените от него факти не обосновават основателен страх от преследване поради неговата раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение. В проведеното интервю, както и от събраните доказателства не се установява да е имало заплаха и той да е бил преследван от държавни субекти. Самият той изрично посочва, че лично не е бил преследван въз основа на някои и от посочените признаци.

Правилно административният орган е оценил липсата на предпоставки за предоставяне на статут на бежанец на жалбоподателя, доколкото не се установява заявен страх от преследване по смисъла на чл.8, ал.1 ЗУБ и няма данни спрямо него да е осъществено такова в страната на произход, релевантно за предоставяне на бежански статут.

Безспорно ответникът е изследвал доводите на жалбоподателя за преследване, като е достигнал до правилен извод, че твърдяната заплаха към него не е свързана с неговата раса, религия, националност, принадлежност към социална група и др. Когато се преценява основателността на опасенията от преследване на един молител, не е от значение дали той действително притежава тази характеристика (чл.10, ал.2 от Директивата), щом според субекта на преследването той притежава тази характеристика.

Съдът намира, че жалбоподателят не доказва да е засегнат поради присъщи на личното му положение елементи. Тъй като той е гражданин на трета държава, то за правното му положение е приложима общата политика в областта на убежището, развивана от ЕС, съгласно чл.78, § 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Разпоредбата на чл.18 от Хартата за основните права, която е част от правото на ЕС, също визира правото на убежище като основно право на човека. Текстът на тази разпоредба се основава на чл.63 от Договора за ЕО, заменен с чл.78 ДФЕС, който налага на Съюза да спазва Женевската конвенция за статута на бежанците. Това правно положение е в съответствие с Протокола относно правото на убежище, приложен към Договорите. Приложим в случая ще бъде и чл.51 от Хартата, защото българският съд в случая прилага освен ЗУБ и Директива 2004/83/ЕО в текстовете посочени по-горе.

В обстоятелствената част на решението са цитирани факти и обстоятелства от бежанската история на жалбоподателя, които са анализирани, и въз основа на тях административният орган е направил правилна преценка, че са неоснователни. Молбата за международна закрила е мотивирана със социално-битови проблеми. Съдът намира, че отказът да се признае на жалбоподателя статут на бежанец е правилен, тъй като доказателствата не сочат на извод, че той изпитва основателен страх от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение или убеждение. Това чужденецът е заявил и в интервюто пред ДАБ. Анализът на изложената от него бежанска история налага извода, че причините за напускане на страната му на произход са изцяло социални, а като такива те стоят извън предметния обхват на ЗУБ.

Изложеното дотук мотивира Съда да приеме, че относно отказания статут на бежанец жалбата е неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

Не такова е положението с отказа от предоставяне на хуманитарен статут.

Последният според определението, визирано в чл.9 ЗУБ, се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция; изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Разпоредбата на чл.9 ЗУБ възпроизвежда тази на чл.15, б."в" от Директива 2004/83ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Според § 1а от ДР на ЗУБ този закон въвежда разпоредбите на Директива 2004/83/ЕО, като в текста на чл.15, б."в" от последната са посочени като тежки посегателства: тежки и лични заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт.

Съдът съобрази Решението по дело № С-563/22 на СЕС, според което чл.40 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и

отнемане на международна закрила, разглеждан във връзка с чл.12, § 1, б.а), изр.второ от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, трябва да се тълкува в смисъл, че органът, който се произнася по основателността на последваща молба за международна закрила, е длъжен да разгледа фактите, представени в подкрепа на тази молба, включително когато тези факти вече са били преценени от органа, който окончателно е отхвърлил първата молба за международна закрила.

Информацията от страната на произход към момента на приключване на устните състезания сочи, че по отношение на кандидата са налице материалноправните предпоставки по чл.9, ал.1, т.3 ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут. Ноторно известен факт е, че с оглед на събитията през последните двадесет дена И. се намира във военен конфликт със САЩ и И., като основните военни действия се водят на територията на И.. В справка МД-02-31/30.01.2026 г. се посочва, че достоверна информация за положението в И. трудно може да се установи обективно, подчертавайки, че обстановката се характеризира с противоречиви доклади. Предвид горепосоченото не следва да се отрече, че връщане в И. предвид конкретната ситуация би представлявало излагане на реална опасност от тежки посегателства поради въоръжен международен конфликт по смисъла на чл.9, ал.1, т.3 ЗУБ. Това е така, защото са налице сериозни и потвърдени основания да се счита, че единствено на основание присъствието си на територията на държавата си по произход, жалбоподателят би бил изправен пред реален риск да се превърне в обект на заплахата, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут. Съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна, или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи.

Поради това оспореният административен акт в частта, в която се отказва хуманитарен статут на жалбоподателя, следва да бъде отменен и преписката върната за ново произнасяне от Председателя на ДАБ. В новото производство е необходимо да се изследва актуалното развитие на ситуацията в страната на произход и продължава ли да е налице опасността за живота и здравето на молителя при евентуалното му връщане там. Административният орган следва да се съобрази с изложеното в мотивите на настоящото решение.

Така мотивиран, Административен съд-София град

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 3289/07.05.2025 г., издадено от Председателя на Държавната агенция за бежанците, В ЧАСТТА, с която е отхвърлена молбата на Мосавитороги С. А. С. М., гражданин на И., роден на 27.07.1978 г., ЛНЧ: [ЕГН], за предоставяне на хуманитарен статут.

ВРЪЩА административната преписка на Председателя на Държавната агенция за бежанците, за ново произнасяне по молбата на Мосавитороги С. А. С. М., гражданин на И., роден на 27.07.1978 г., ЛНЧ: [ЕГН], относно предоставяне на хуманитарен статут.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Мосавитороги С. А. С. М., гражданин на И., [дата на раждане], ЛНЧ: [ЕГН], против Решение № 3289/07.05.2025 г., издадено от Председателя на Държавната агенция за бежанците, В ЧАСТТА, с която е отхвърлена молбата на оспорващия за предоставяне статут на бежанец.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба или протест пред Върховния административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: